

Náučný chodník Tuhár - Bralo

Kraj:	Banskobystrický
Okres:	Lučenec
Geomorfologická jednotka:	Ostrôžky
Geologická jednotka:	sopečné pohorie
Chránené územie:	nie je
Prístup:	bus Tuhár - centrum obce
Východisko:	Tuhár - centrum obce pri Pomníku padlých Tuhárčanov v 1. svetovej vojne
Trasa:	Tuhár, centrum obce - Bralo (rázscestie zelenej a modrej turistickej značky), s možnosťou pokračovať až na Bralce (817 m n. m.)
Dĺžka, prevýšenie:	3,4 km, prevýšenie 390 m
Čas prechodu:	2 až 3 h
Počet zastávok:	7
Náročnosť:	nenáročná až stredne náročná

Zameranie chodníka: prírodovedné, geologické, kultúrno-historické

Typ chodníka: samoobslužný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Chodník je súbežný so zelenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2018

Aktuálny stav: Informačné panely sú nové.

Textový sprievodca: nie je, leták (A. Rapco, Obec Tuhár, 2018) strana 1 strana 2

Kontakt: Obec Tuhár, Tuhár 56, 985 12 Tuhár, tel +421 47 437 76 21, E-mail: obecnyurad@tuhar.sk

Poznámka: Pri stanovišti 4 je vybudovaný prístrešok a priestor na opekanie, ktorý možno využiť. Po absolvovaní náučného chodníka je možnosť pokračovať po modrej turistickej značke do Polichna.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný na realizáciu terénneho vyučovania a tiež ako zaujímavá lokalita pre geovedne orientovanú exkurziu. Pohyb mimo chodníka v lokalite Bralce môže byť nebezpečný!

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Tuhár. Obec v doline Tuhárskeho potoka. Severozápadnú, prevažne zalesnenú časť chotára tvoria chrbty budované tufmi a tufitmi, východnú časť prevažne druhohorné vápence, prvohorné kryštálické vápence, tuhársky mramor a granodiority. Obec vznikla zo staršieho osídlenia, založili ju uhliari. Prvá zmienka o obci je z roku 1417. V rokoch 1548 - 1549 obec Thugaar v rámci Haličského panstva bola vo vlastníctve rodu Lossonczy. V 16. až 18. storočí sa v chotári obce ťažilo zlato a striebro. V roku 1937 tu začala firma Baťa ťažiť mramorové bloky. Po druhej svetovej vojne bola ťažba dekoračného kameňa rozšírená. V blízkosti sa nachádza rekreačná oblasť vodnej nádrže Ružiná a zrúcanina hradu Divín. V obci sa nachádza klasicistický Rímskokatolícky kostol sv. Karola Boromejského z roku 1841.

Tuhársky kras. Nachádza sa na západnom okraji Revúckej vrchoviny, v blízkosti s okrajom Lučenskej kotliny. Kras je tu založený na výstupoch karbonatických hornín, z ktorých je známy a dodnes ťažený tuhársky mramor, jediný domáci dekoračný mramor. Celková rozloha krasu je okolo 5 km², leží medzi obcami Tuhár, Divín a Ružiná. Z petrografického a stratigrafického hľadiska **tuhárske mramory** patria mezozoickému obalu veporika, sú však slabo metamorfované. Patria strednému, vrchnému triasu až jure. Rekryštalizovaný vápenec je jemnozrnný, celistvý, odolný a tvrdý. Farebne je veľmi zaujímavý. Uplatňuje sa v ňom veľa farebných odtieňov. Je sivý, žltkastý, zelenkastý, svetlohnedý s nepravidelnými žilkami alebo vínovočervený s tmavočervenými až tmavosivými žilkami s nádychom do fialova; biely, svetlosivý s tmavosivými až čiernymi pásikmi s úlomkami označovaný ako „divoký“. Z textúr prevláda páskovaná a žilkovaná nad brekciovitou.

Jaskyňa pod Bralcami. Jaskyňa pod „Bralcom“ zvaná aj ako Medvedia jaskyňa, leží v katastrálnom území západne od Tuhára, cca 500 m SV od kóty Bralce (817 m), pod 14 m vysokým andezitovým bralom. Celková dĺžka zameraných priestorov v jaskyni je 39 m, maximálna hĺbka 9,54 m. Jaskyňa je pseudokrasová, vytvorila sa pri postupnom rozvolňovaní masívnych blokov andezitového masívu na paralelných puklinách. Vstup do jaskyne je zakázaný.

Bralce (817 m n. m.) - obľúbený turistický cieľ, na ktorý každoročne KST Bralo organizuje výstup, je súčasťou sopečného pohoria Ostrôžky. Vrchol tvorí zvyšok andezitového lávového prúdu, ktorý tvorí vrcholový hrebeň. Masívny andezit sa vplyvom zvetrávania rozpadá v podobe rôzne veľkých skalných

blokov a veží. Vrchol je zarastený bukovým lesom.

Názvy informačných panelov

1. Informácie o obci Tuhár, Pomník padlých Tuhárčanov v 1. svetovej vojne
2. Tuhársky mramor, Ľudová izba
3. Huby, Ostatné jaskyne
4. História pálenia uhlia, Vtáky Tuhárskej doliny
5. Studničky a prameň Tuhárskeho potoka, Porasty a lesy Tuhárskej doliny
6. Živočíšstvo Tuhárskej doliny, Geologický vývoj Ostrôžok
7. Flóra Tuhárskej doliny, Bralo, Bralce, Jaskyňa pod Bralcami

Informačné panely tvorí vždy dvojica panelov.

